

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ 2002

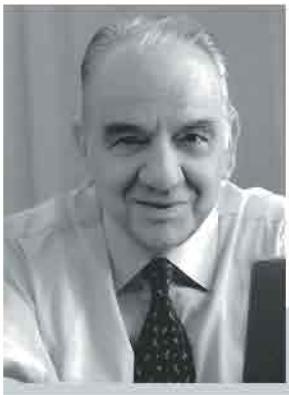

СОДРЖИНА

ОБРАЌАЊЕ НА ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА УПРАВНИОТ ОДБОР	— 04
ОБРАЌАЊЕ НА ПРВИОТ ГЕНЕРАЛЕН ДИРЕКТОР	— 06
УПРАВЕН ОДБОР	— 08
РАКОВОДСТВО	— 09
БАНКАТА ВО 2002 ГОДИНА	— 10
СТРАТЕШКИ ЦЕЛИ	— 26
ИСТОРИЈАТ НА БАНКАТА	— 30
КОРЕСПОНДЕНТСКИ ОДНОСИ СО СТРАНСКИ БАНКИ	— 32
МРЕЖА НА ФИЛИЈАЛИ НА СТОПАНСКА БАНКА АД - СКОПЈЕ	— 34
ИЗВЕШТАЈ НА РЕВИЗОРИТЕ	— 36
ИМПРЕСУМ	— 44

ПОЧИТУВАНИ АКЦИОНЕРИ,

Веднаш откако НБГ стана доминантен акционер во Стопанска банка АД - Скопје, во 2000 година започнавме со сеопфатно преструктуирање на Банката. По речиси три години може да се каже дека сме на вистинскиот пат. Иако преструктуирањето на Банката делумно се одвиваше во период на сериозни безбедносни проблеми во земјата кои негативно се одразија врз состојбата во економијата, реорганизацијата на Банката продолжи со значителен успех.

Во услови на висок економски и политички ризик, кредитната политика на СБ во 2002 година се состоеше во одобрување на нови кредити на компанији со висок бонитет и добри перформанси согласно принципите на прудентното банкарство. Истовремено, Банката ја продолжи политиката на чистење на кредитното портфолио од наследените нефункционални кредити со нивно целосно резервирање. На тој начин, значително е подобрена структурата на кредитното портфолио, што се потврдува со зголеменото учество на нискоризичната "А" категорија на пласмани од некогашните 22% во 2001 на 31% на крајот на 2002 година, и со намалено учество на сите други ризични категории, а особено на најrizичната категорија на пласмани "Д" од 12% на 6%.

Процесот на создавање на ново и здраво кредитно портфолио е долг и тежок. Но првата фаза, фазата на чистење на проблематичното кредитно портфолио наследено од минатото и централизирање на процесот на кредитно одобрување и администрацирање речиси е завршена. Потребно е да се напомене дека по неколкугодишно намалување на кредитното портфолио на Стопанска банка, кон крајот на 2002 година започна нов циклус на раст на кредитите. Со тоа започна втората фаза, фазата на креирање на ново кредитно портфолио составено од првокласни бонитетни комитенти.

Секако дека експанзијата на кредитната активност на Банката не ќе беше можна доколку во септември 2002 година не беше зголемена вредноста на капиталот за 17 милиони евра. Со докапитализацијата акционерите на Стопанска банка ја потврдија својата долгорочна и цврста определба за инвестирање во Банката и во земјата.

На крајот на 2002 година коефициентот на адекватност на капиталот изнесуваше 21,25%, што е значително над законски пропишаниот минимум од 8%. Овој податок укажува на потенцијалот кој го има Банката за понатамошна експанзија на активноста во наредните години.

Стратешката определба на Банката за инвестирање во човечките ресурси интензивно се спроведуваше во текот на целата 2002 година. Стопанска банка

организираше или спонзорираше 113 семинари за своите вработени на кои 1.223 учесници ги надградија знаењето и вештините во областа на банкарското работење, странските јазици и новите информатички системи.

Исто така морам да истакнам дека во процесот на организационото реструктуирање на Банката особено внимание беше посветено на намалувањето на трошоците од работењето. Во 2002 година овој процес беше зајакнат со формирање на два одбори (Одбор за оперативни трошоци и Одбор за капитални расходи) и со усвојување на стандардни процедури за набавки. Како резултат на ефикасното користење на ресурсите, Банката ги намали оперативните трошоци за 11%.

Во текот на 2002 година Стопанска банка пристапи кон рационализација на човечките ресурси преку спроведување на програмата за технолошки вишок. Овој процес беше изведен во соработка со Синдикатот и во согласност со домашните законски прописи, како резултат на што сите вработени кои ја напуштија Банката добија соодветна испратнина.

Без сомнение, по три турбулентни години Стопанска банка навлегува во мошне продуктивен период. Благодарение на разбирањето и трпението на акционерите и посветеноста и професионализмот на менаџментот и вработените, Стопанска банка брзо станува успешен пример на целосно реструктуирана и профитабилна модерна финансиска институција.

Со нашето дејствување ние првенствено се стремиме да ја покажеме целосната посветеност кон клиентите на Банката, уверувајќи ги дека ќе продолжиме да бидеме на чело на развојот, секогаш нудејќи најдобри финансиски производи и услуги на компаниите и населението.

Со почит,

Теодорос Б. Карапасас
претседател на Управниот одбор
на Стопанска банка АД - Скопје
Скопје, 14.05.2003

Почитувани акционери,

Македонската економија во 2002 година беше под влијание на продолжената безбедносна криза од 2001 година и на глобалната рецесија во светската економија. Општата несигурност која преовладуваше во домашната економија, слабоста на реалниот сектор и реструктивната монетарна политика влијаеа на побавно закрепнување на македонската економија од очекувањата.

Поради неповолните услови во економијата и кревката постконфликтна политичка ситуација, кредитниот ризик во земјата остана висок. Согласно со тоа, Стопанска банка применуваше прудентна и селективна кредитна политика. Со примена на ефикасна политика на управување со ризиците, Стопанска банка долгороично ја зајакна својата конкурентна позиција на пазарот.

Банката влезе во позначителна кредитна експанзија кон крајот на 2002 година, по зацврстувањето на стабилноста во земјата, делумната релаксација на монетарната политика и по заживувањето на економската активност. Како резултат на тоа, во ноември 2002 година кредитниот портфолио на Банката започна да се зголемува на здрава основа.

И покрај падот на економската активност и присуството на политичка нестабилност, Стопанска банка успеа да го зголеми бројот на жиро сметките на правните лица за 23%, а на депозитните сметки на населението за 16%. Особено висока експанзија беше постигната во картичното работење каде што Банката ја зајакна водечката позиција на пазарот. Бројот на издадени платежни картички порасна за 90% во 2002 година, достигнувајќи 43.000 на 31 декември 2002 година. Како резултат на зголемениот број на иматели на картички, вкупниот приход од картично работење порасна за 32%.

Состојбата на депозитите на населението на крајот на декември 2002 година ги надмина проекциите, укажувајќи на високата доверба на населението во Стопанска банка како сигурна банка. Околу 50% од приливот на девизни депозити на населението поради конверзијата на ИН валутите во евра останаа во билансот на состојба на Банката, што претставува зголемување од два и пол пати во однос на износот на депозити пред конверзијата.

Во текот на 2002 година, Банката лансира два нови производа во работењето со населението: станбени кредити и потрошувачки кредити. Поради конкурентните услови на двата производа, постој голем интерес меѓу населението и се очекува нивна голема експанзија во 2003 година.

Во 2002 година продолжи организационото реструктуирање, модернизирањето на информатичкиот систем на Банката и политиката на рационализација на

трошоците, кои се дел од стратешките цели на Стопанска банка. Во април 2002 година Стопанска банка го пушти во употреба новиот софтвер ГЛОБУС. Наспроти повремените проблеми, првата фаза беше успешно завршена. Без сомнение, целосната имплементација на системот ГЛОБУС ќе донесе уште една конкурентна предност на страната на Стопанска банка.

Мерките за рационализација на трошоците се состоја во ефикасно искористување на ресурсите, затворање на 12 нерентабилни експозитури, реорганизација на мрежата на филијали, продажба на непотребниот возен парк и деловни простории на Банката кои не беа во функција на нејзиното работење. Оваа политика резултираше со намалување на оперативните трошоци за 11%.

Оперативното преструктуирање не значеше само затворање на нерентабилните експозитури. Напротив, во 2002 година беа отворени шест нови модерни експозитури, по една во Прилеп и во Куманово и четири во Скопје.

По внимателна подготвка, во ноември 2002 година Банката, во соработка со Синдикатот, ја спроведе програмата за технолошки вишок, според која 191 вработен ја напуштија Банката. Целата постапка беше изведена со доследно почитување на нивните права во согласност со домашната законска регулатива. Иако болна, оваа мерка беше неопходна за зајакнување на положбата на Банката на пазарот и за подобрување на перспективите на другите вработени.

Нето приходите од камати по издвојување на резервации за нефункционална камата беа за 40% повисоки отколку во 2001 година. Тоа влијаеше врз пораст на нето каматната маргина од 0,88% во 2001 на 1,22% во 2002 година. Растот на нето каматната маргина во најголем дел беше резултат на поуспешното управување со кредитните побарувања и на подобрената наплата на камата.

Како резултат на тоа и во рецесиона година Стопанска банка успеа да ја намали загубата од 21,8 милиони евра во 2001 на 1,2 милиона евра во 2002 година.

На крај, дозволете ми да констатирам дека 2002 година беше година во која Стопанска банка се уште ги чувствуваше последиците од наследеното лошо кредитно портфолио. Но, тоа беше и прва година во која започнаа да се назираат контурите на новата, силна, европска Стопанска банка.

Со почит,

Глигор Бишев,
прв генерален директор на
Стопанска банка АД - Скопје,
Скопје, 14.05.2003

УПРАВЕН ОДБОР

Theodoros B. Karatzas

Претседател на Управниот одбор
Гувернер на НБГ
Атина, Грција
Тел: 0030 210 334 1002

Владимир Кандикјан

Член на Управен одбор
Професор на Правниот факултет,
Универзитет "Кирил и Методиј"
Скопје, Република Македонија
Тел: 00 389 2 31 17 244

Apostolos Tamvakakis

Заменик претседател на Управниот одбор
Заменик гувернер на НБГ, Грција
Атина, Грција
Тел: 0030 210 369 5301

Maria Luisa Cicognani

Член на Управен одбор
Виши банкар во финансискиот тим на
ЕБОР
Лондон, Велика Британија
Тел: ++ 44 20 7338 7547

Agis Leopoulos

Член на Управниот одбор
Директор на меѓународни односи во НБГ
Атина, Грција
Тел: 0030 210 334 1088

Syed Aftab Ahmed

Член на Управен одбор до 14.05.2003
Виши директор за инвестиции во МФК
Вашингтон, САД
Тел: 001 202 473 8798

George Aronis

Член на Управен одбор
Директор во Секторот за развој на НБГ
Атина, Грција
Тел: 0030 210 369 5821

Sita Ramaswami

Член на Управен одбор од 14.05.2003
Директор за Јужна Европа и
Централна Азија во МФК
Истанбул, Турција
Тел: ++ 90 212 282 4001

Lazaros Konstantellos

Член на Управен одбор
Директор во Секторот А за меѓународен
развој во НБГ
Атина, Грција
Тел: 0030 210 369 5931

Миодраг Панов

Член на Управен одбор
Генерален директор на
" Жито - Струмица" АД - Струмица
Струмица, Република Македонија
Тел: 00389 34 348 043

РАКОВОДСТВО

Глигор Бишев

Прв генерален директор

Телефон: 389 2 32 96 706

389 2 32 96 707

Факс: 389 2 31 15 310

e-mail: bishevg@stb.com.mk

Konstantinos Bratos

Втор генерален директор

Телефон: 389 2 32 96 762

389 2 32 96 761

Факс: 389 2 31 63 577

e-mail: kbratos@stb.com.mk

БАНКАТА ВО 2002 ГОДИНА

МАКРОЕКОНОМСКИ ДВИЖЕЊА ВО 2002

Домашната економија во 2002 година беше изложена на продолженото негативно влијание на безбедносната криза во земјата во 2001 година и на глобалната рецесија во светската економија. Општата несигурност која преовладуваше во домашната економија, слабоста на реалниот сектор и високите каматни стапки условени од рестриктивната монетарна политика на НБРМ условија побавно закрепнување на македонската економија од очекувањата. Наместо очекуваните 4%, БДП реално порасна само за 0,7% (прва официјална проценка), индустриското производство дополнително се намали за 5,3% (откако претходно падна за 3,1% во 2001).

Трговскиот дефицит се искачи до историски највисоко ниво од 850 милиони USD и (20% од БДП) како резултат на опаѓачкиот извоз и на растечкиот увоз. Извозот на двета најважни производа (текстил и челични лимови) настрада најмногу. Поради загубените договори за време на домашната безбедносна криза, извозот на текстил беше преполовен во првата половина на годината. Извозот на челик пак сериозно беше погоден од глобалната рецесија и нарушенниот светски пазар, со воведувањето на заштитни увозни такси од страна на САД.

Фискалната консолидација не се одвиваше според предвидениот план поради слабата фискална дисциплина во годината на парламентарни избори, што беше и главна пречка за постигнување на договор со ММФ за нов стенд бај аранжман. Покрај се уште високите безбедносни трошоци, најголем дел на буџетскиот дефицит од 3,2% од БДП беше предизвикан од предизборното зголемување на платите во буџетскиот сектор за 14% и од зголемувањето на пензиите за 6%. Во првиот квартал дефицитот беше финансиран од екстерни извори (кредити и донацији) во износ од околу 3,3 милијарди денари. Подоцна, откако Владата не постигна договор со ММФ околу макроекономските политики приливот на парични средства од странство беше запрен. Како резултат на тоа, од мај до крајот на годината буџетскиот дефицит беше финансиран од депозитите на Државата во Народна банка на Република Македонија. Во истиот период Државата сервисираше значителен износ на обврски по основ на странски долг, во износ од 140 милиони USD. Како последица од фискалниот јаз и нето одливот на девизи во странство, само во третиот квартал депозитите на Државата во Народна банка на Република Македонија се намалија за 5 милијарди денари, а за целата 2002 година за 6,7 милијарди денари (2,8% од БДП).

Слабата фискална дисциплина и недостигот на надворешно финансирање на високиот дефицит на тековниот биланс (8,8% од БДП) го доведе курсот на денарот под силен притисок во втората половина на годината. Затоа, Народна банка продолжи да спроведува изразито рестриктивна монетарна политика со цел да го одржи курсот на денарот на таргетираното ниво. Како резултат на рецесијата и на рестриктивната монетарна политика инфлацијата се задржа на најниското ниво во последните три години (1,8% годишно).

Во втората половина на 2002 година се појавија првите многу слаби знаци на закрепнување. По шест последователни квартали со негативни годишни стапки на раст, во третиот квартал на 2002 година БДП порасна за 1% (во споредба со истиот квартал од 2001 година). Тоа беше резултат на закрепнувањето на градежништвото и на услугите.

Земјоделството имаше уште една лоша година предизвикана од неповољните временски услови. Кон крајот на годината индустријата за првпат забележа позитивни годишни стапки на раст во два последователни месеца (ноември и декември). Меѓутоа, индексот на нови нарачки во индустријата, иако подобрен во споредба со првата половина на годината, се уште беше прилично низок. Таквите движења во реалниот сектор во комбинација со лошата ликвидност на економските субјекти, со историски највисокиот трговски дефицит и со повисокиот фискален јаз во 2002 година од очекуваниот, не оставаат простор за голем оптимизам околу краткорочните перспективи на растот на македонската економија.

БАНКАРСКИ СЕКТОР

Кредитите на приватниот сектор пораснаа за 6% во 2002 година. Растот следуваше по застојот во текот на безбедносната криза во 2001 година кога банкарските кредити на приватниот сектор се зголемија само за 1%. Порастот главно се должи на долготочното денарско кредитирање кое се зголеми и покрај се уште високите каматни стапки.

Сите монетарни индикатори покажуваат многу ниско ниво на финансиско посредување на банкарскиот систем во Република Македонија. Кредитирањето на приватниот сектор како процент од БДП (16%) е за неколку пати пониско од соодветните показатели за Грција (53%) и за еврозоната (100%). Особено неповолна е состојбата кај кредитите на населението, каде што станбените и потрошувачките кредити имаат занемарливи учества од 0,2% и 0,1% од БДП, споредено со соодветните податоци за Грција од 12% и 6%. Имајќи ги предвид овие ниски вредности, постои голем потенцијал за интензивен раст на кредитната активност на банките во Република Македонија.

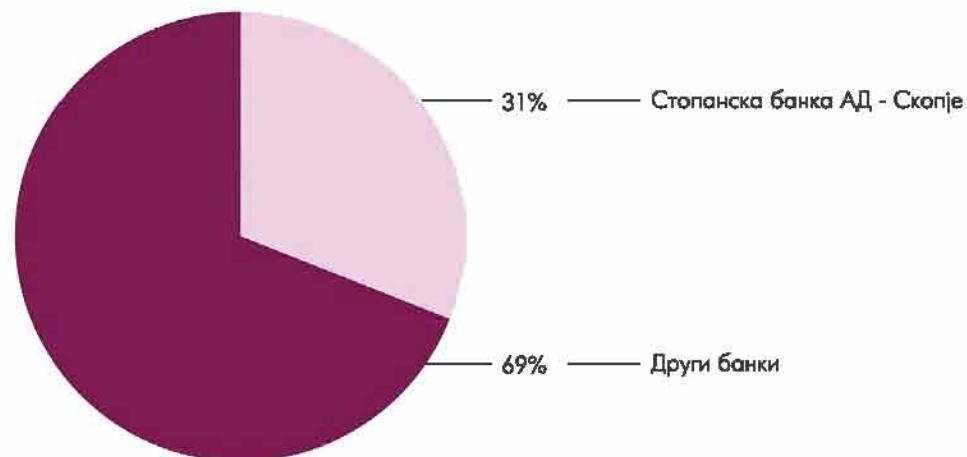
Вкупните депозити се намалија за 16,6% како резултат на очекуваното повлекување на девизни депозити по конверзијата на ИН валутите во евра. Сепак, денарските депозити забележаа значителен пораст од 13,6%. На крајот на 2002 година вкупните депозити во банкарскиот систем беа еднакви на 18,1% од БДП, што е значително пониско во споредба со Грција (109%) и со еврозоната (96,5%). Ова укажува дека значителен износ на заштеди сеуште се наоѓа надвор од банкарскиот систем и покрај постоењето на Фондот за осигурување на депозитите. Единствениот начин да се привлечат депозитите во банките е постепено да се елиминира политичкиот ризик во земјата. Освен тоа, намалувањето на политичкиот ризик ќе ги охрабри домашните банки да ги повлечат своите средства од странските банки и да ги пласираат истите како кредити на приватниот сектор. Во текот на 2002 година девизните депозити на македонските банки депонирани во странски банки изнесуваа 12% од БДП. Тоа претставува огромен потенцијал за зголемување на банкарското посредување, кое засега е сеуште слабо развиено.

Финансиското посредување прикажано како сооднос на паричната маса M2 со БДП е еднакво на 26,9%. Тоа укажува на многу плиток финансиски пазар во Македонија споредено со другите земји во транзиција.

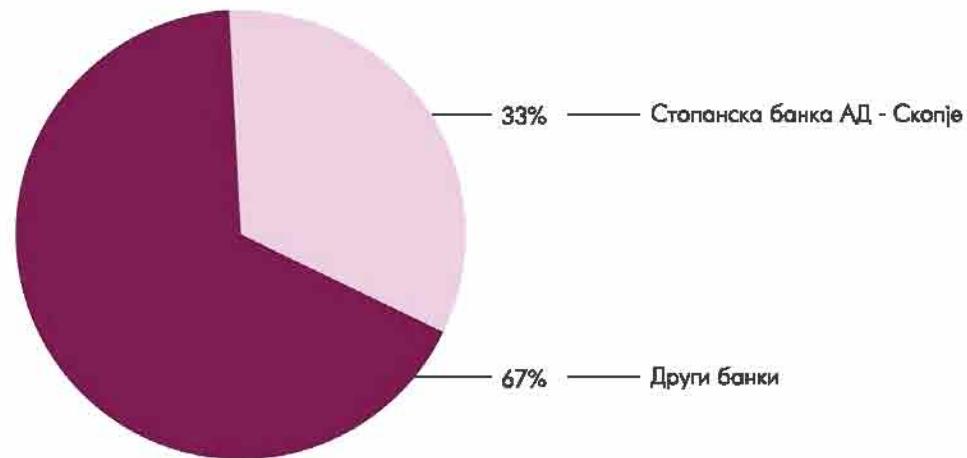
УЧЕСТВО НА СТОПАНСКА БАНКА АД - СКОПЈЕ ВО ВКУПНИОТ БАНКАРСКИ СИСТЕМ

Со учество од 26% во вкупниот банкарски систем, СБ остана водечка банка во Република Македонија според обемот на средствата. И покрај повлекувањето на депозитите на јавниот сектор, кое се случи врз небанкарски критериуми, учеството на Банката во депозитите на вкупниот банкарски систем изнесуваше 31%, со состојба 31 декември 2002 година. Позицијата на СБ е дури и посилна во сегментот на депозити на населението каде пазарното учество е 33%.

ВКУПНИ ДЕПОЗИТИ НА 31 ДЕКЕМВРИ 2002 ГОДИНА

ДЕПОЗИТИ НА НАСЕЛЕНИЕТО НА 31 ДЕКЕМВРИ 2002 ГОДИНА

Со пазарно учество од 30% СБ се уште е главен играч во пазарниот сегмент на кредити на комитенти и обврзници. Банката ја задржа оваа позиција и покрај исклучително прудентната кредитна политика која ја применуваше поради високата политичка и економска несигурност присутна во текот на 2001 година и во поголемиот дел од 2002 година, што значително ги намали нејзините кредитни активности. Во дадениот период, а особено во 2002 година, другите банки ја зголемија кредитната активност кон приватниот сектор за повеќе од 10%. Со избегнувањето на ризичното кредитирање во текот на последните две години, СБ долгорочко ја зајакна својата конкурентна позиција.

ГЛАВНИ ДВИЖЕЊА И ОСТВАРУВАЊА ВО 2002 ГОДИНА

Во 2002 година СБ постигна забележителни резултати во банкарското работење со населението. Состојбата на депозитите на населението на крајот на декември 2002 година ги надмина проекциите и укажува на високата доверба на населението во СБ како стабилна банка. Околу 50% од приливот на девизни депозити на населението поради конверзијата на ИН валутите во евра останаа во Банката, што претставува зголемување од два и пол пати во однос на износот на депозити пред конверзијата. Како резултат на тоа, депозитите на населението на крајот на декември 2002 година учествуваа со 46% во вкупната пасива.

Во согласност со прудентната политика и супервизорските стандарди, најголем дел од прибраниите девизни депозити беа инвестиирани во нискокаматоносни но високоликвидни и нискоризични пласмани во странски банки. Учество на високоликвидните средства достигна 38% од вкупните средства со состојба на 31 декември 2002 година. Заедно со државните обврзници, чие учество во вкупната актива изнесуваше 26%, неризичната актива достигна 64% од вкупната актива на СБ. Таквата политика надржење на високоликвидни средства во странска валута, следена со натамошна контракција на кредитното портфолио чие учество во вкупната актива се задржа на ниско ниво од 24%, имаше негативен одраз врз приходите од камати и профитабилноста од оперативното работење на Банката. Приходите од камати беа намалени поради контракцијата на кредитното портфолио. Сепак, нето приходите од камати по издвојување на резервации за нефункционална камата, беа за 40% повисоки отколку во 2001 година. Тоа се одрази во пораст на нето каматната маргина по издвојување на резервации за нефункционална камата од 0,88% во 2001 на 1,22% во 2002 година. Растот на нето каматната маргина беше главно резултат на поефикасното кредитно работење и подобрената наплата на камата.

Во септември 2002 година беше реализирана седмата емисија на акции. Вредноста на вкупниот капитал се зголеми за 17 милиони евра. На крајот на 2002 година коефициентот на адекватност на капиталот изнесуваше 21,25% што е значително над законски пропишаниот минимум од 8%. Исто така, СБ ги исполнува сите други оперативни коефициенти и лимити пропишани од Народна банка на Република Македонија.

Основни стратешки цели

Поради рецесијата и кревката постконфликтна политичка ситуација, кредитниот ризик остана исклучително висок. Затоа, СБ применуваше прудентна и селективна кредитна политика при одобрувањето на нови кредити. Наместо проектираната експанзија, висококаматното кредитно портфолио на СБ значително се намали.

Закрепнувањето започна во четвртиот квартал на 2002 година по парламентарните избори во септември 2002 година, по кои следуваше поголема политичка стабилност. СБ влезе во кредитна експанзија, фокусирајќи се на стабилни компании, особено на оние со странски стратешки инвеститори. Како резултат на тоа, 40% од сите нови кредити одобрени во 2002 година беа реализирани во последните два месеца. Така, по подолг период на опаѓање, во ноември 2002 година кредитното портфолио на СБ почна да расте.

Во текот на 2002 година Банката воведе два нови производа во работењето со населението: станбени кредити и потрошувачки кредити. Поради конкурентните услови на двата производи, постои голем интерес меѓу населението и се очекува истите да заземат цврста пазарна позиција во 2003 година.

СБ продолжи со чистење на своето портфолио преку подобро управување со средствата.

СБ ги подобри својата организациона структура и информатичкиот систем и спроведе политика на намалување на трошоците. Политиката на управување со трошоците, со цел контрола на сите видови трошоци, резултираше со намалување на оперативните трошоци за 11%. Мерките за рационализација на трошоците се состоја во ефикасно искористување на ресурсите, затворање на 12 експозитури, реорганизација на мрежата на филијали, продажба на непотребните возила и простории на Банката, што ги намали трошоците за одржување. Целиот процес беше зајакнат со формирање на два одбора (Одбор за оперативни трошоци и Одбор за капитални расходи) и со усвојување на стандардни процедури за набавки.

На 19 април 2002 година СБ го пушти во употреба новиот софтвер ГЛОБУС. И покрај повремените проблеми, првата фаза беше успешно завршена. Во тек е втората фаза од имплементацијата на ГЛОБУС.

МРЕЖА НА ФИЛИЈАЛИ

СБ изврши детална анализа на ефикасноста на филијалите и на експозитурите. Врз основа на оценката, беше одлучено да се отворат две нови филијали во Прилеп и во Куманово, и четири нови експозитури во Скопје, додека 12 експозитури низ целата земја беа затворени.

ПЕРСОНАЛ

Во текот на 2002 година СБ го намали бројот на персоналот за 224 вработени, што ќе влијае на намалување на трошоците за 0,2 милиона евра во 2003 година и околу 1 милион евра во 2004 година и понатаму. По внимателна подготовка, во ноември 2002 година Банката ја спроведе програмата за технолошки вишок, со која беа опфатени 191 вработен. Целиот процес беше во согласност со домашната законска регулатива. Вкупниот број на вработени на 31 декември 2002 година изнесуваше 1.311 лица. Од вкупниот број на вработени, 64 лица беа службеници на раководни места.

Дирекцијата за обука и развој на Банката работеше активно на усовршување на квалификациите на вработените преку организирање на курсеви и семинари за банкарско работење, странски јазици и нови софтвери. Од страна на Банката беа организирани или спонзорирани вкупно 113 семинари со 1.223 учесници, од кои 18 семинари со 228 учесници за банкарско работење, 18 семинари со 120 учесници за английски и грчки јазик и 77 семинари со 875 учесници за обука на вработените за новововедените софтвери ГЛОБУС и САП.

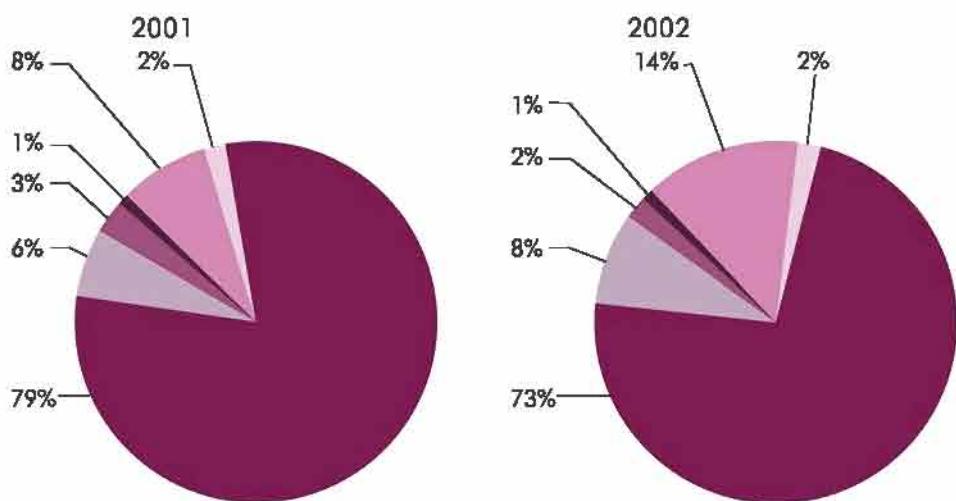
БИЛАНС НА СОСТОЈБА

Билансот на состојба на СБ на крајот на 2002 година изнесуваше 405,8 милиони евра, споредено со 545,9 милиони евра во претходната година. Падот од 26% целосно е резултат на очекуваното делумно повлекување на девизните депозити по конверзијата на ИН валутите во евра. Сепак, околу 50% од приливот на девизни депозити поради конверзијата на ИН валутите во евра останаа во билансот на СБ што претставува нивно зголемување од два и пол пати во споредба со нивото на депозити пред конверзијата на ИН валутите.

ПАСИВА

Како резултат на докапитализацијата од акционерите во вредност од 17 милиони евра и делумното повлекување на девизни депозити дојде до значителна промена во структурата на пасивата. Учествоот на капиталот во вкупната пасива се зголеми од 8% во 2001 на 14% во 2002 година, за разлика од депозитите, чие учество се намали од 79% во 2001 на 73% во 2002 година. Учествоот на другите позиции во пасивата во главно остана непроменето.

СТРУКТУРА НА ПАСИВА

2%	Депозити на банки и др. финансиски институции	2%
79%	Депозити на коминенти	73%
6%	Користени кредити	8%
3%	Останати обврски и пресметани камати	2%
1%	Резервација за потенцијални и превземени обврски	1%
8%	Капитал	14%

И покрај економското забавување и политичката нестабилност, СБ успева да го зголеми бројот на жиро сметките на правните лица од 16.875 на 31 декември 2001 на 20.682 сметки на 31 декември 2002 година, што претставува зголемување од 23%.

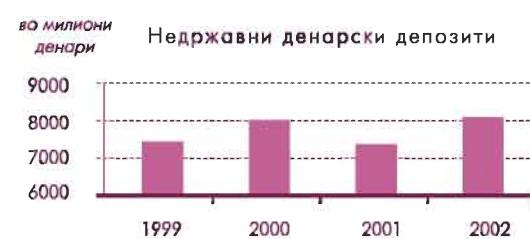
СБ оствари прогрес во банкарството на мало, каде што го зголеми бројот на депозитни сметки од 600.332 на крајот на 2001 година на 696.628 на крајот на 2002 година, односно раст од 16%. Особено висока експанзија беше остварена во картичното работење, каде што СБ ја зајакна водечката позиција на пазарот, заземајќи 66% од пазарот. Бројот на издадени картички порасна за 90% во 2002 година, достигнувајќи 43.000 на 31 декември 2002 година. Бројот на активните банкомати на Банката беше удвоен од 6 на 12, што претставува 50% од вкупниот број на активни банкомати во земјата. Како резултат на зголемениот број на иматели на картички, вкупниот приход од картично работење порасна за 32%.

Број на сметки

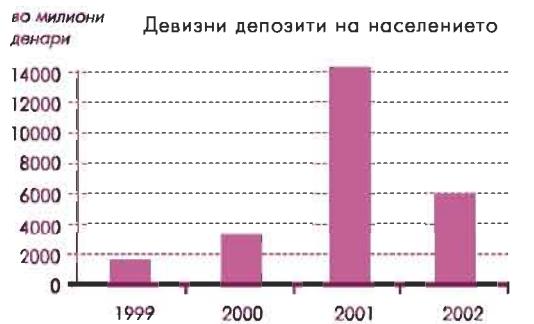
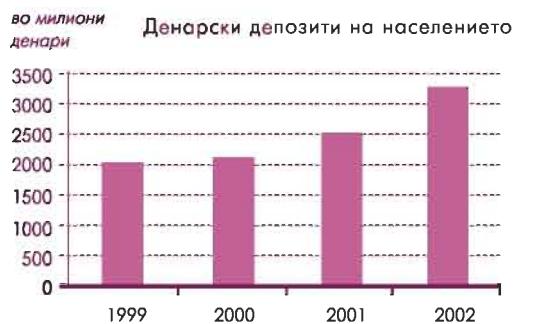
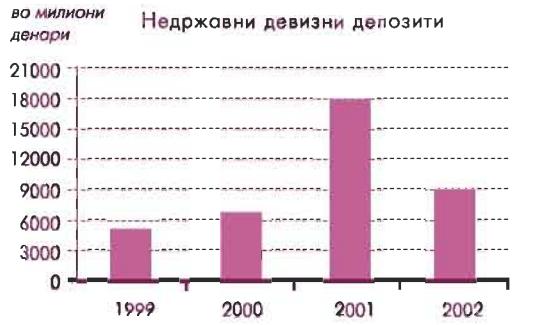
	31.12.2001	31.12.2002
Денарски депозити	286,464*	317,239
Тековни сметки	164,727	169,845
Девизни сметки	116,563	162,121
VISA картички	23,998	43,148
Пакет +	640	908
Евро бонус	7,940	3,367
Вкупни депозити	600,332	696,628

*Податоците се однесуваат на 20 Април 2002, по имплементацијата на новиот софтверски пакет ГЛОБУС

Намалувањето на вкупните депозити од 445 милиони евра на крајот на 2001 на 304 милиони евра на крајот на 2002 година е резултат на повлекувањето на девизните депозити кои го достигнаа највисокото ниво на почетокот на 2002 година. Сепак, денарските депозити и во рецесиона година останаа воглавно на истото ниво.

Денарските депозити на правните лица не забележаа одредени позначителни промени. Движењата беа главно под влијание на данокот на финансиски трансакции, кој беше во сила во текот на 2002 година. Овој данок ја намали побарувачката на депозити од страна на компаниите и доведе до зголемување на готовите пари во оптек за 50%.

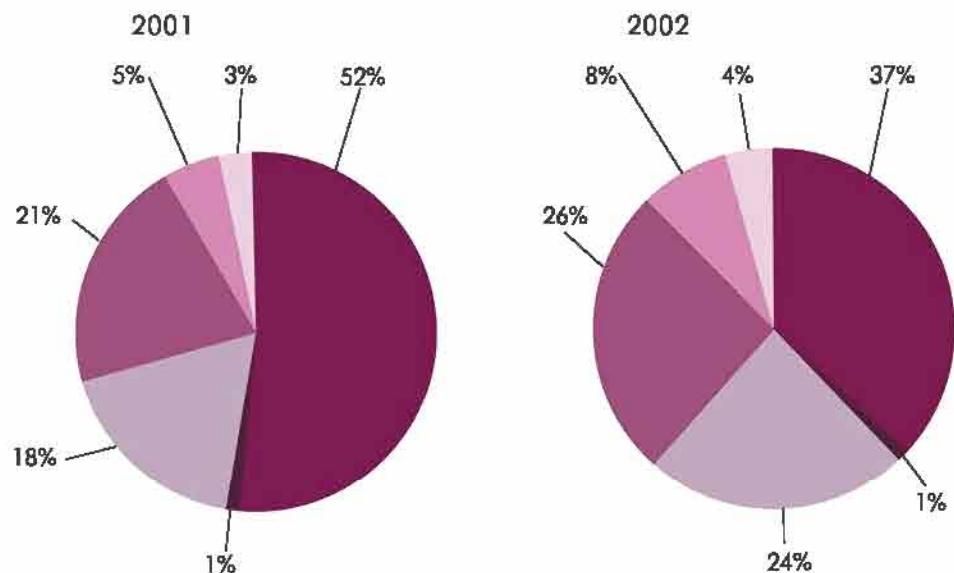
Денарските депозити на населението забележаа значителен пораст од 27% и се искачија на 53,3 милиони евра, што укажува на големата доверба на населението во СБ како стабилна банка. Девизните депозити се намалија за 44%, што е во целосна согласност со проекцијата во буџетот за 2002 година. Ваквите движења придонесоа за двојно зголемување на учеството на денарските во вкупните депозити на населението од 15% на крајот на 2001 на 29% на крајот на 2002 година.

Депозитите на јавниот сектор и на државата исто така забележаа значително намалување, предизвикано од трансформацијата на платниот промет и од политичките критериуми кои влијаа на изборот на банка во одредени јавни претпријатија. На крајот на декември 2002 година овие депозити изнесуваа 11,2 милиони евра, што претставува пад од 30%.

АКТИВА

Очекуваното повлекување на девизни депозити по конверзијата на ИН валутите во ЕВРА предизвика промена на структурата на активата. Додека готовината, девизните депозити во странски банки и депозитите кај Народна банка на Република Македонија го намалија своето учество од 52% во 2001 на 37% во 2002 година, сите други позиции во активата го зголемија своето учество. Кредитите на комитенти го зголемија учеството од 18% во 2001 на 24% во 2002 година, а долгочините хартии од вредност од 21% во 2001 година на 26% во 2002 година.

СТРУКТУРА НА АКТИВА

52%	Парични средства и депозити кај НБРМ	37%
1%	Пласмани депозити и аванси одобрени на банки	1%
18%	Кредити одобрени на комитенти	24%
21%	Долгорочни хартии од вредност	26%
5%	Основни средства	8%
3%	Основни средства и пресметани камати	4%

Паричните средства, девизните депозити во странски банки и депозити кај НБРМ забележаа намалување од 46% и изнесуваа 155,3 милиони евра. Основната причина за така големото намалување е повлекувањето на девизните депозити по извршената конверзија на ИН валутите во евра.

Инвестициите на Банката во краткорочни хартии од вредност беа намалени од 1,9 милиони евра на крајот на 2001 на 1,1 милион евра на крајот на 2002 година.

Приспособувањето на кредитната политика на Банката кон големата економска и политичка нестабилност која преовладуваше во текот на поголемиот дел од годината доведе до контракција на кредитното портфолио на Банката од 98,9 милиони евра на крајот на 2001 на 96,1 милион евра на крајот на 2002 година. Кредитите на населението остварија висок раст од 23%, како резултат на новите производи во кредитирањето на населението. Меѓутоа, нивното учество од 9% во вкупните кредити се уште е занемарливо ниско. Кредитите одобрени на правни лица се намалија за 5% во 2002 година.

Инвестициите во долгорочни хартии од вредност кои главно се состојат од домашни државни обврзници, се намалија за 8% што е во согласност со амортизациониот план. На 31 декември 2002 година, тие изнесуваа 104,4 милиони евра.

Интензивните инвестиции на Банката во нов софтвер доведоа до пораст од 9% на основните средства. На 31 декември 2002 година, СБ поседуваше основни средства во вредност од 31,5 милиони евра.

КРЕДИТНО ПОРТФОЛИО И ПОЛИТИКА НА ИЗДВОЈУВАЊЕ НА РЕЗЕРВАЦИИ

Кредитното портфолио на СБ на 31 декември 2002 година изнесуваше 158,5 милиони евра. Од тој износ, 146,6 милиони евра беа редовно билансно портфолио, додека 11,9 милиони евра се однесуваа на непокриени гаранции и акредитиви. Споредено со крајот на 2001 година, кредитното портфолио се намали за 42,5 милиони евра (23,9 милиони евра намалување на редовното кредитно портфолио и 18,6 милиони евра намалување на вонбилансната актива).

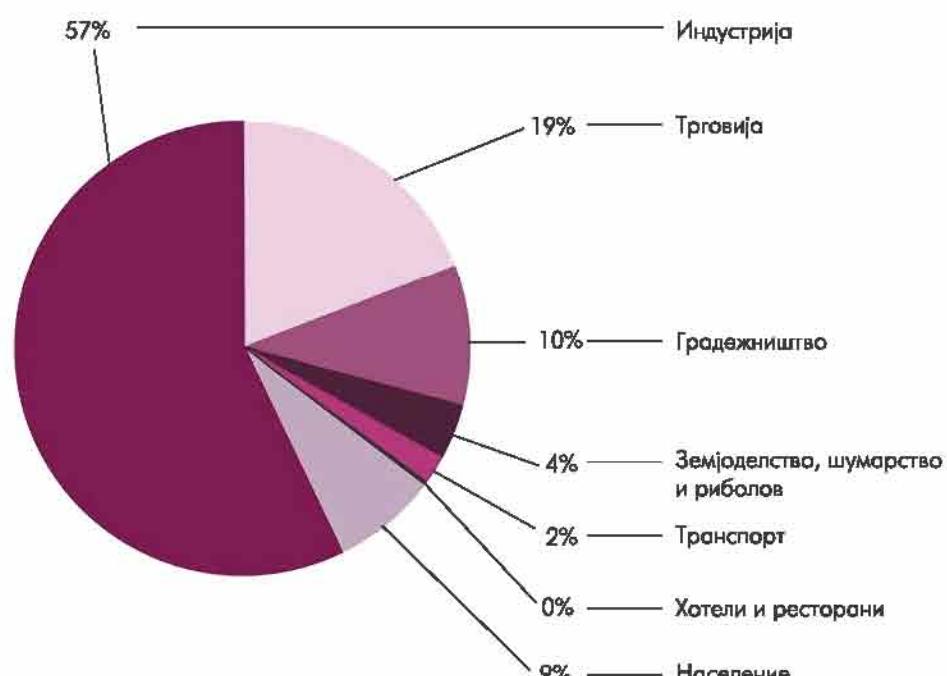
Кредитната политика на СБ во 2002 година се базираше на доделување на нови кредити исклучително на високобонитетни клиенти со залог на квалитетно обезбедување. Во исто време, Банката ја продолжи политиката на чистење на кредитното портфолио од нефункционалните кредити преку нивно целосно резервирање и вонбилансно прекнижување. На тој начин значително се подобри структурата на кредитното портфолио, при што учеството на нискоризичната "A" категорија се зголеми од 22% во 2001 на 30,8% на крајот на 2002 година и истовремено учеството

на сите други ризични категории се намали (најголемо намалување беше остварено кај најrizичната категорија "Д" од 11,7% на 6%).

2001 КРЕДИТИ ПО ДЕЈНОСТИ

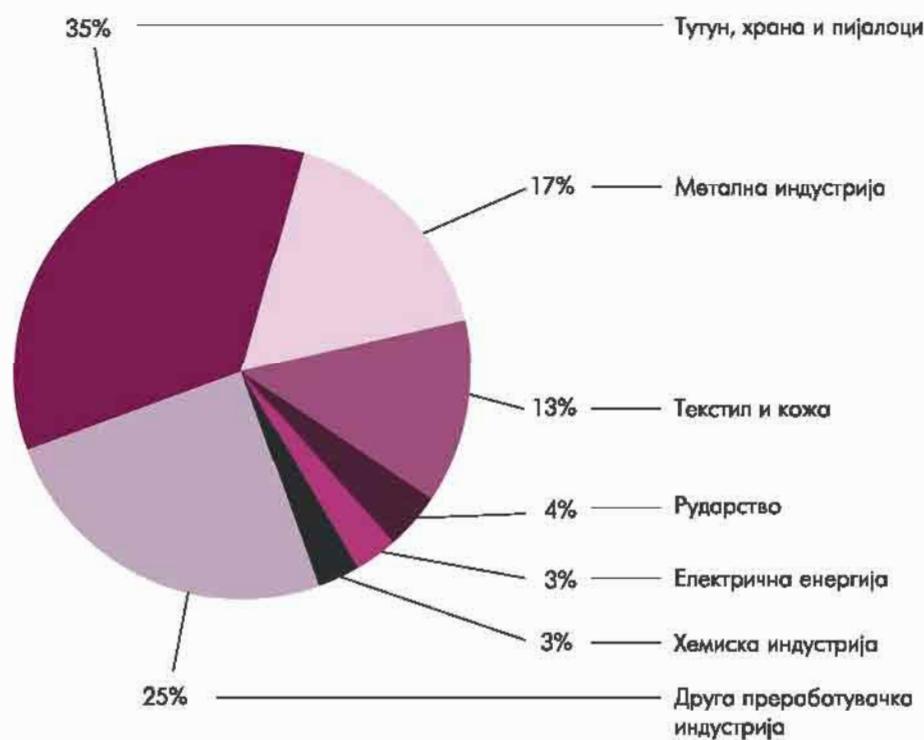

2002 КРЕДИТИ ПО ДЕЈНОСТИ

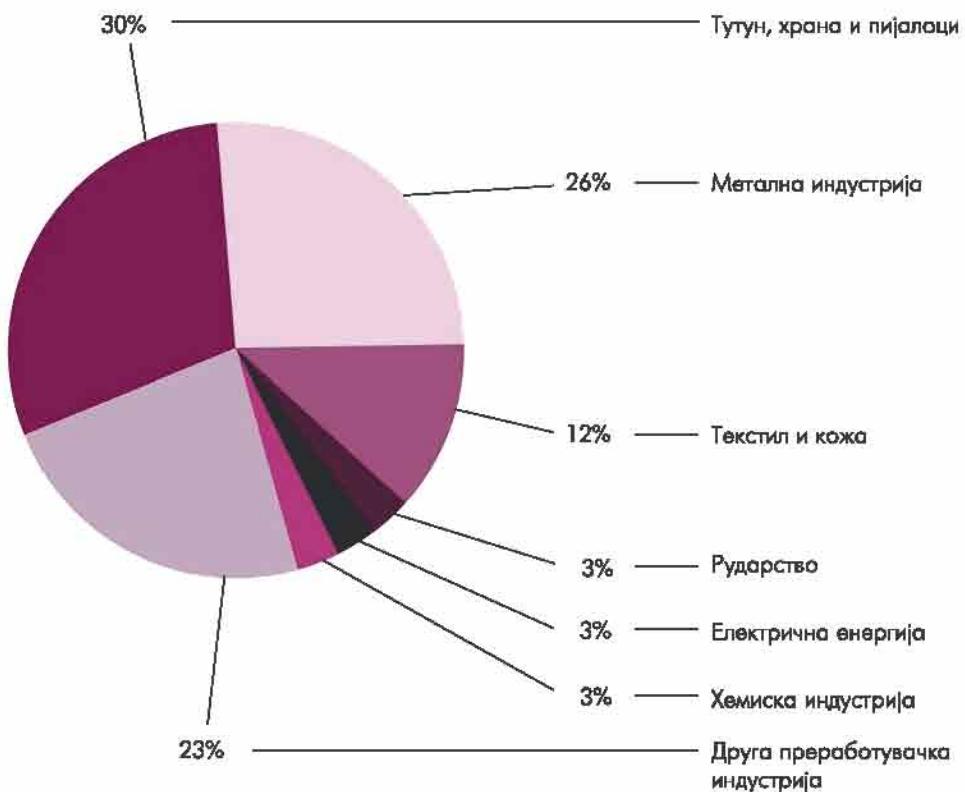

Прудентната и селективна кредитна политика на СБ при одобрување на нови кредити предизвика значителни промени во структурата на кредитното портфолио на Банката. Поради лошите резултати на земјоделството во последните две години, неговото учество во кредитното портфолио на СБ беше преполовено од 8% во 2001 на 4% во 2002 година. Слично на тоа, учеството на трговијата беше намалено од 22% во 2001 на 19% во 2002 година. Во истиот период и покрај конзервативната кредитна политика, СБ ја зголеми вредноста на кредитната изложенаост во просперитетните индустриски гранки на економијата. Така, учеството на градежништвото порасна од 6% во 2001 на 10% во 2002 година, а на населението од 7% во 2001 на 9% во 2002 година. Кредитите на преработувачката индустрија само незначително беа намалени во апсолутен износ, но поради поголемото намалување на вкупното кредитно портфолио нивното учество порасна од 55% во 2001 на 57% во 2002 година. Падот на пласманите во рударството, тутунската индустрија и индустрите за храна и пијалаци беше компензиран со растот на пласманите во металопреработувачката индустрија. Останатите гранки ги задржаа постојните учества во вкупните кредитни пласмани во преработувачката индустрија.

2001 СТРУКТУРА НА КРЕДИТИТЕ ВО ПРЕРАБОТУВАЧКАТА ИНДУСТРИЈА

2002 СТРУКТУРА НА КРЕДИТИТЕ ВО ПРЕРАБОТУВАЧКАТА ИНДУСТРИЈА

БИЛАНС НА УСПЕХ

Во рецесиона година СБ успеа да ја намали загубата од 21,8 милиони евра во 2001 на 1,2 милиони евра во 2002 година.

Ниската оперативна профитабилност беше компензирана со значително подобрување на наплатата на редовните побарувања, со поактивна наплата на ризичните пласмани, со обезбедување на квалитетен залог преку репограмирање на кредитите, со продажба на имот на Банката, како и со мерките за намалување на трошоците.

На приходната страна СБ оствари значително помали приходи од камати (34%) како резултат на пониските каматни стапки и на редуцираното кредитно портфолио. Пониските каматни стапки придонесоа и за намалување на расходите од камати за 16%. Нето приходите од камати, пред издвојување на резервации за нефункционални камати во 2002 година, беа намалени на 5,3 милиони евра. Меѓутоа, нето каматната маргина по издвојување на резервации за нефункционална камата се зголеми за 1,5 милиони евра или за 40% и достигна 5,2 милиони евра. Таа се зголеми од 0,88% во 2001 на 1,22% во 2002 година.

Додека приходите од надоместоци и провизии останаа исти, приходите од тргуваче и нето курсните разлики се намалија за 83%. Другите оперативни приходи кои се состојат од наплата на нефункционални кредити, наемници и од ослободени резервации пораснаа за 104% во 2002 година и изнесуваа 20,6 милиони евра.

На расходната страна дојде до значително намалување (65%) на резервациите за потенцијални загуби од 31,6 милиони евра во 2001 на 11 милиони евра во 2002 година. Додека бруто платите останаа речиси исти, мерките за штедење резултираа со намалување на оперативните трошоци за 11%, односно за 1 милион евра.

СТРАТЕШКИ ЦЕЛИ

Главните стратешки цели на Банката (пораст на кредитното, гарантиско и акредитивно работење; зголемување на профитабилноста и натамошен развој на СБ во современа модерна банка, ориентирана кон клиентите) се предвидува да се остварат преку систематизиран развој на сите сегменти од банкарското работење. Меѓутоа, посебно внимание ќе биде посветено на корпоративното банкарство и работењето со населението (банкарство на мало), одржување на солвентноста и ликвидноста, платниот промет во земјата и странство, човечките ресурси, инвестиционото банкарство и некои други активности.

КОРПОРАТИВНО БАНКАРСТВО

Активностите на корпоративното банкарство на СБ ќе бидат насочени кон:

- задржување на постојните бонитетни и кредитоспособни компании и привлекување на нови бонитетни и перспективни компании, вклучувајќи ги тута и компаниите со странски стратешки инвеститори;
- развивање и усовршување на постојните и креирање и воведување нови производи, наменети на одредени целни групи, како што се големите корпорации и малите и средните компании.

СБ како членка на НБГ - престижна финансиска групација и истовремено, најголема и финансиски најјака во Грција и регионот на Балканот, ќе ги искористи овие предности за да обезбеди соработка на своите клиенти во земјата со грчките компании заинтересирани за инвестирање во Република Македонија. Во оваа смисла од големо значење се можностите за соработка со компаниите од северна Грција, каде што НБГ располага со развиена банкарска мрежа. Исто така, СБ и НБГ ќе соработуваат во насока на заедничко финансирање на инфраструктурни проекти од посебен интерес за двете земји.

Со цел да ја прошири својата клиентска база и да го подобри квалитетот на услугите кои ги нуди на своите првокласни комитенти, СБ ќе воведе нови производи како што се: кредитирање по основ на дозволени пречекорувања на тековни сметки, одобрување на рамковни револвинг кредити, краткорочни и долгочочни кредити за комерцијално работење, обртен капитал и финансирање на инвестициони проекти во форма на денарски кредити, денарски кредити со девизна клаузула и девизни кредити.

СБ ќе ги искористи предностите на новиот Закон за девизно работење, кој им овозможува на банките одобрување на девизни кредити од домашните девизни депозити. Со оглед на ова, СБ планира да повлече голем дел од своите девизни средства депонирани во странски банки и да ги пренасочи во девизни кредити на приватниот сектор. Ваквата политика ќе ги зголеми стапките на пораст на корпоративните кредити во 2003 и 2004 година до нивото кое е неопходно за зголемување на обемот на кредитното портфолио и остварување на доволно приходи кои ќе и овозможат на СБ да премине во зоната на профитабилно работење.

БАНКАРСТВО НА МАЛО

Со новата информатичка платформа ГЛОБУС, со постојните и новите производи, со зголемената доверба на населението, СБ очекува да ги материјализира своите конкурентни предности во наредниот тригодишен период. Ова подразбира дека СБ планира да оствари динамичен пораст во банкарството на мало, и тоа како во доменот на депозитното така и во кредитното работење.

Во претходните две години, особено со конверзијата на ИН валутите во евро, СБ постигна значајни резултати во проширување на базата на депозити на населението, што зборува за високата доверба на граѓаните во СБ. Се очекува дека овој тренд ќе продолжи и во наредните години, што ќе и овозможи на СБ да го задржи пазарното учество од 35% во вкупното банкарско работење со население.

Позначајни достигнувања се предвидува да се остварат во кредитирањето на населението со натамошно усовршување на постојните и со лансирање на нови производи, изработени според потребите на клиентите како и со воведување на Интернет банкарство.

Со цел поддршка на развојот на банкарството на мало се планира натамошно организациско и функционално подобрување на мрежата на филијали на СБ, како и соодветна информатичка поддршка и дополнителна обука на шалтерските работници за поуспешна комуникација со комитентите и поефикасно пласирање на производите и услугите на СБ.

СБ ќе воведе електронско банкарско работење во банкарството на мало, со што ќе им понуди на граѓаните можност за извршување на плаќањата за производи и услуги по електронски пат. Оваа предност ќе ја задржи конкурентноста на СБ и ќе овозможи остварување на дополнителни приходи.

Инвестиционо банкарство и други активности

Со цел да се збогати асортиманот на понудени производи и да се задоволат потребите на комитентите, покрај класичните банкарски производи, СБ ќе работи на развој и примена на нови форми на финансирање како што се факторинг, форфетирање, лизинг, осигурување и инвестиционо банкарство.

По организационото и функционално зајакнување на корпоративното банкарство и на банкарството на мало, СБ ќе воведе и инвестиционо банкарство. За таа цел ќе се воспостави соодветна инфраструктура преку која ќе се нудат услуги од овој домен.

Со развојот на домашниот пазар на капитал се планира натамошен пораст на брокерските активности, особено во приватизацијата на преостанатиот државен капитал, тргување со државните обврзници (издадени за старото девизно штедење и денационализација), корпоративните акции и заедничките фондови.

Развојот на приватното банкарство е една од стратешките цели. СБ има развиена мрежа на филијали и експозитури во земјата преку која може да понуди услуги во доменот на приватното банкарство за богати поединци. Во рамките на оваа активност ќе се нудат услуги на заинтересираните богати поединци за посебно структурирање на нивните депозити, управување со нивното портфолио, како и пристап до меѓународните пазари на капитал.

РАЗВОЈ НА ИНФОРМАТИЧКАТА ТЕХНОЛОГИЈА НА СБ

СБ до крајот на 2003 година ќе ги заврши втората и третата фаза од проектот Глобус со комплетно нова информатичка платформа и со подобрување на целокупното работење на Банката во овој домен.

ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ

Политиката за развојот на човечките ресурси и натаму ќе биде во фокусот на вниманието на СБ. Таа ќе се остварува преку:

- Перманентна и повремена обука на кадарот преку семинари организирани во СБ, учество на семинарите на НБГ и на други надворешни институции. {Вложувањата за обука за тригодишниот период се предвидува да изнесуваат 475 илјади евра}.

- Прераспоредување и унапредување на кадарот според потребите на Банката и афинитетите, способностите и залагањата на вработените во извршувањето на банкарските работи.
- Јакнење на менаџерската структура со квалификувани, способни и креативни раководители кои сопствената кариера ја поврзуваат со развојот на Банката.
- Спроведување на систем на стимулативно наградување на најефикасните и најкреативните вработени во зависност од поединечното залагање и резултати остварени во Банката и во зависност од финансиските резултати на Банката како целина.

Бројот и квалификационата структура на вработените и менаџерите и организационите промени во СБ ќе се усогласуваат според потребите на Банката за натамошен развој.

ИСТОРИЈАТ НА БАНКАТА

- 1944 На 29 ноември 1944, со Одлука на АСНОМ беше формирана Македонска Стопанска банка.
- 1945 На 18 Март, УО на Банката го донесе првиот статут на Македонска Стопанска банка.
- 1954 Со воведувањето на самоуправувањето во 1954 година, банкарскиот апарат беше децентрализиран, при што Народната банка остана како емисиона Банка, а функциите во комерцијалното банкарство преминаа во надлежност на новоформираниите комунални банки.
- 1960-1970 Банката учествуваше во финансирањето на крупни проекти од значење за стопанството на Република Македонија: Железница "Скопје", "ОХИС", "Алумина", Рудници за олово и цинк "САСА", хидро-електраните "Тиквеш" и "Глобочица" ... 1967 Банката ја прошири својата активност и во доменот на девизното работење, со тоа задоволувајќи ги потребите во поглед на формирање на свој кредитен фонд во странска валута, како и формирање на неопходен професионален кадар.
- 1973 Кон Стопанска банка се припојиа Комерцијално - инвестиционата банка од Битола и Комерцијално - инвестиционата банка од Скопје.
- 1977 Банката, прилагодувајќи се на новиот Закон за банкарски и кредитен систем, прерасна во систем со 25 основни банки и една Здружена банка лоцирана во Скопје.
- 1986 Банката изврши внатрешно окрупнување и се организира во 9 основни банки и една Здружена банка лоцирана во Скопје. Во оваа година беше формиран и Центар за проценка и следење на инвестиции со цел подобрување на квалитетот и процесирање на инвестициите според светските стандарди.
- 1990 На 31. Јануари 1990, Банката беше организирана како единствен субјект, со централа во Скопје, 8 филијали и 19 експозитури. Основна банка Скопје се одвои од Стопанска банка и беше организирана како Комерцијална банка - Скопје.
- 1994 Во текот на 1994 година, Банката ја издаде првата парична картичка во Македонија.

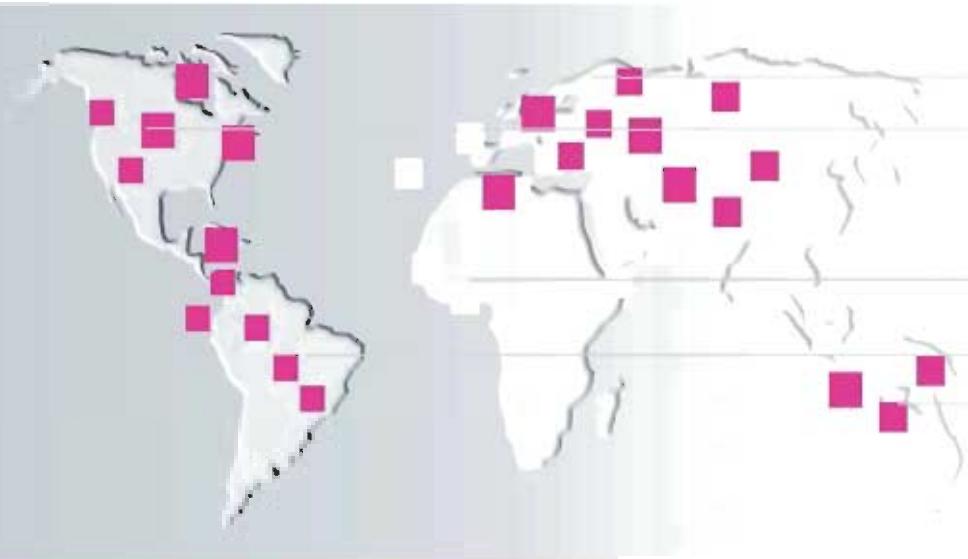
-
- 1995 Филијалите на Банката во Охрид, Прилеп, Тетово, Битола и Куманово се издвоија во посебни банки.
- 1998 Стопанска банка се вклучи во меѓународната VISA мрежа и како единствен застапник доби овластување за издавање на сите видови VISA картички во Македонија.
- 1999 На 21.12.1999 година Банката успешно го приведе кон крај процесот на својата приватизација, потпишувајќи ги Договорите за откуп на акции и за запишување на акции (докапитализација на Банката) со реномираниите странски стратешки инвеститори - Националната банка на Грција (НБГ), Меѓународната финансиска корпорација (МФК) и Европската банка за обнова и развој (ЕБОР). На 29.12.1999 година Банката прослави редок јубилеј - 55 години успешна работа и постоење. Стопанска банка е најстара и по многу критериуми најголема банка во Република Македонија.
- 2000 На 4.04.2000 година реализирана е блок трансакција на Македонската берза со која НБГ, МФК и ЕБРД, станаа сопственици на 85% од управувачкиот пакет на акции на Стопанска банка. На 05.04.2000 година одржано е првото, редовно акционерско Собрание на Банката, кое ја озакони и официјализира новата, управувачка, акционерска структура на Стопанска банка, во која НБГ учествува со 65%, МФК и ЕБРД со по 10%, а домашните акционери со 15%. Во јули, извршена е докапитализација на Банката, со уплата на дополнителен капитал во износ од 50 милиони ДЕМ, со што учеството на стратешките инвеститори во управувачкиот, акционерскиот капитал изнесуваше 91,8% (НБГ 70,2%, МФК и ЕБРД по 10,8%).
- 2001 Во 2001 година започна процесот на внатрешно организационо и функционално преструктуирање на Стопанска банка АД - Скопје во насока на целосна ориентираност кон клиентите на Банката, со интензивна обука на кадарот, развој на информатичката технологија, трансформација на мрежата на филијали итн. На 31.07.2001 година, Стопанска банка АД - Скопје почна со вршење на денарски платен промет во земјата. Во ноември е реализирана шестата емисија на акции на Стопанска банка АД - Скопје во износ од 300 милиони денари.
- 2002 Продолжи интензивното реструктуирање на Банката. На 19 април 2002 година СБ го пушти во употреба новиот софтвер ГЛОБУС, кој претставува крупен чекор во осовременувањето на информатичкиот систем на Банката. Во септември 2002 година беше реализирана седмата емисија на акции на Стопанска банка АД - Скопје во износ од 17 милиони евра.

КОРЕСПОНДЕНТСКИ ОДНОСИ СО СТРАНСКИ БАНКИ

Стопанска банка АД - Скопје во текот на долгогодишната традиција континуирано ја одржува својата широка распространета мрежа на кореспондентски банки, која и овозможува репутација и цврста позиција во меѓународната банкарска заедница.

Со постојаната мрежа од 1.600 странски кореспондентски банки и големиот број на сметки, кој по редукцијата со воведувањето на евро валутата изнесува 56 ностро сметки кај 43 прваклесни странски банки и 166 лоро сметки на 32 странски банки, Стапанска банка обезбедува брзи, ефикасни, висококвалитетни и поевтини услуги за своите комитенти во меѓународното работење.

COMMONWEALTH BANK OF AUSTRALIA, SYDNEY
ANZ BANKING GROUP LIMITED, MELBOURNE
NATIONAL AUSTRALIA BANK LTD, MELBOURNE
BANK AUSTRIA AG, VIENNA
BANK FUER ARBEIT UND WIRTSCHAFT, VIENNA
ING BELGIUM NV/SA , BRUSSELS
FORTIS BANK NV/SA, BRUSSELS
UNITED BULGARIAN BANK, SOFIA
THE BANK OF MONTREAL, MONTREAL
CANADIAN IMPERIAL BANK OF COMMERCE, TORONTO
SPLITSKA BANKA D.D., SPLIT
KOMERCNI BANKA A.S., PRAGUE
DANSKE BANK A/S, COPENHAGEN
NORDEA BANK FINLAND LTD., HELSINKI
BNP PARIBAS S.A., PARIS
SOCIETE GENERALE, PARIS
BRED BANQUE POPULAIRE, PARIS
DEUTSCHE BANK AG, FRANKFURT/MAIN
DRESDNER BANK AG, FRANKFURT/MAIN
COMMERZBANK AG, FRANKFURT/MAIN
LHB INTERNATIONALE HANDELSBANAG AG, FRANKFURT/MAIN
BAYERISCHE HYPO-UND VEREINSBANK AG, MUENCHEN

NATIONAL BANK OF GREECE S.A., ATHENS
HUNGARIAN FOREIGN TRADE BANK LTD, BUDAPEST
INTESABANCI S.P.A., MILANO
BANCA NAZIONALE DEL LAVORO S.P.A., ROMA
THE BANK OF TOKYO-MITSUBISHI LTD., TOKYO
ABN AMRO BANK N.V., AMSTERDAM
DEN NORSKE BANK ASA, OSLO
BANCO COMERCIAL PORTUGUES SA, LISBON
BANCO SANTANDER CENTRAL HISPANO S.A., MADRID
SKANDINAViska ENSKILDA BANKEN AB, STOCKHOLM
SVENSKA HANDELSBANKEN AB, STOCKHOLM
UBS AG, ZURICH
CREDIT SUISSE, ZURICH
RUSSIAN COMMERCIAL BANK LTD., ZURICH
TURKIYE IS BANKASI A.S., ISTANBUL
BARCLAYS BANK PLC, LONDON
HSBC BANK PLC, LONDON
NATIONAL WESTMINSTER BANK PLC, LONDON
CITIBANK N.A., NEW YORK
JP MORGAN CHASE BANK, NEW YORK
DEUTSCHE BANK TRUST COMPANY AMERICAS, NEW YORK

МРЕЖА НА ФИЛИЈАЛИ НА СТОПАНСКА БАНКА АД - СКОПЈЕ

ЦЕНТРАЛА - СКОПЈЕ

ул. 11 Октомври 7, П.фах 582, 1000 Скопје

телефон: + 389 02 32 95 295

Факс: + 389 02 31 14 503

Телекс: + 597 51 140

Cable STOPBANKA; SWIFT CODE STOB MK 2X

REUTERS DIALING CODE SBRM

REUTERS MONITOR PAGE SBMA

e-mail: sbank@stb.com.mk

<http://www.stb.com.mk>

ФИЛИЈАЛА - ГЕВГЕЛИЈА

Плоштад Слобода 66

1480 - Гевгелија

тел: (034) 210-010

факс: (034) 211-863

ФИЛИЈАЛА - СКОПЈЕ

11 Октомври 7

1000 - Скопје

тел: (02) 3295-344

факс: (02) 3114-503

ФИЛИЈАЛА - БЕРОВО

Кеј Брегалница 7

2330 - Берово

тел: (033) 471-502

факс: (033) 471-240

ФИЛИЈАЛА - ВЕЛЕС

Маршал Тито 66

1400 - Велес

тел: (043) 233-121

факс: (043) 234-052

Филијала - Виница

Маршал Тито 6

2310 - Виница

тел: (033) 363-133

факс: (033) 361-388

ФИЛИЈАЛА - ГОСТИVAR

Браќа Гиноски 32

1230 - Гостивар

тел: (042) 213-522

факс: (042) 213-172

ФИЛИЈАЛА - ДЕБАР

Велко Влаховиќ 146

1250 - Дебар

тел: (046) 831-148

факс: (046) 831-005

Филијала - Делчево

М. М. Брици 17

2320 - Делчево

тел: (033) 411-454

факс: (033) 413-199

ФИЛИЈАЛА - КАВАДАРЦИ

Илинденска 1

1430 - Кавадарци

тел: (043) 410-065

факс: (043) 412-108

ФИЛИЈАЛА - КИЧЕВО
Булевар Ослободување 9,
6250 - Кичево
тел: (045) 221-347
факс: (045) 221-489

ФИЛИЈАЛА - КОЧАНИ
Маршал Тито 44
2300 - Кочани
тел: (033) 272-602
факс: (033) 274-072

ФИЛИЈАЛА - КРУШЕВО
Илинденска 66
7550 - Крушево
тел: (048) 477-416
факс: (048) 477-901

ФИЛИЈАЛА - КУМАНОВО
Октомвриската Револуција 53,
3100 - Куманово
тел: (031) 437-582
факс: (031) 437-581

ФИЛИЈАЛА - НЕГОТИНО
Јане Сандански 2
1440 - Неготино
тел: (043) 361-726
факс: (043) 361-766

ФИЛИЈАЛА - ПРИЛЕП
Борка Талески 5
7500 - Прилеп
тел: (048) 420-856
факс: (048) 420-857

ФИЛИЈАЛА - ПРОБИШТИП
Јаким Спиров 3
2210 - Пробиштип
тел: (032) 483-129
факс: (032) 484-228

ФИЛИЈАЛА - РАДОВИШ
22 Октомври 66
2420 - Радовиш
тел: (032) 635-024
факс: (032) 635-283

ФИЛИЈАЛА - РЕСЕН
Тасе Милошевски 9
7310 - Ресен
тел: (047) 451-147
факс: (047) 452-063

ФИЛИЈАЛА - СВЕТИ НИКОЛЕ
Маршал Тито 66
2220 - Свети Николе
тел: (032) 443-944
факс: (032) 443-477

ФИЛИЈАЛА - СТРУГА
Маршал Тито 54
6330 - Струга
тел: (046) 781-801
факс: (046) 781-365

Филијала - Струмица
Ленинова 19
2400 - Струмица
тел: (034) 348-403
факс: (034) 348-390

ФИЛИЈАЛА - ШТИП
Јосив Ковачев 8
2000 - Штип
тел: (032) 393-266
факс: (032) 392-466

ФИЛИЈАЛА - ОХРИД
ул. Ванчо Николески бр.3
6000 - Охрид
тел: (046) 260-277
факс: (046) 260-299

ФИЛИЈАЛА - БИТОЛА
Борис Кидрич бр.3
7000 - Битола
тел: (047) 226-815
факс: (047) 226-814

ФИЛИЈАЛА - ТЕТОВО
Маршал Тито бр.32,
1200 - Тетово
тел: (044) 332-664
факс: (044) 331-646

ИЗВЕШТАЈ НА РЕВИЗОРИТЕ

ДО УПРАВНИОТ ОДБОР И АКЦИОНЕРите НА СТОПАНСКА БАНКА АД - СКОПЈЕ

Ние извршивме ревизија на Билансите на состојба на Стопанска банка АД - Скопје, (во понатамошниот текст "Банката") на 31 декември 2002 и 2001 година, како и на Билансите на успех, Извештаите за промените во капиталот и Извештаите за паричните текови за годините што тогаш завршуваат. Овие финансиски извештаи се одговорност на раководството на Банката. Наша одговорност е да дадеме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на извршените ревизии.

Ние ги извршивме нашите ревизии во согласност со Меѓународните стандарди за ревизија. Тие стандарди бараат да ја планираме и да ја извршиме ревизијата на начин кој ќе ни овозможи да добиеме разумно уверување дека во финансиските извештаи нема погрешни прикажувања кои би можеле да имаат значајно влијание. Ревизијата вклучува проверка, преку тестирање на изврната документација врз основа на која се евидентирани износите во финансиските извештаи. Ревизијата исто така вклучува вреднување на применетите сметководствените принципи и значајни проценки од страна на раководството, како и проценка на скупната презентација на финансиските извештаи. Ние веруваме дека ревизиите што ги извршивме ни обезбедуваат разумна основа за нашето мислење.

Според наше мислење, наведените финансиски извештаи, во сите материјални погледи, ја претставуваат реално финансиската состојба на Банката на 31 декември 2002 и 2001 година и резултатите од нејзиното работење, промените во капиталот и паричните текови за годините што тогаш завршуваат, во согласност со Меѓународните сметководствени стандарди.

Без да го квалификуваме нашето мислење, ви обрнуваме внимание на прашањето наведено во белешката 9 кон приложените финансиски извештаи. Во 2002 година, за побарувањата по основа на кредити стасани подолго од една година, кои претходно не биле целосно резервираны, Банката издејствува дополнително обезбедување или извршила повторна проценка на обезбедувањето. Во најголем број случаи, проценетата пазарна вредност на обезбедувањето го надминува делот од износот на побарувањата по основа на кредити кој не е целосно резервиран и овие побарувања според проценките на раководството, се сметаат за целосно наплатливи. Како резултат на тоа, во текот на 2002 година беше извршено ослободување на резервацијата од претходни години за загуби по основа на кредити во износ од 384.400 илјади денари.

Сепак, крајната наплатливост на овие побарувања зависи од способноста на раководството да го реализира обезбедувањето по неговата проценета вредност во случај на неплаќање од страна на должниците.

Deloitte & Touche

Deloitte & Touche

Скопје, 10 март 2003 година

БИЛАНСИ НА СОСТОЈБА

На 31 декември 2002 и 2001 година (во илјади денари)

	2002	2001
АКТИВА		
Парични средства и еквиваленти на парични средства, побарувања од банки и депозити кај Централната банка	9,313,023	17,521,996
Пласмани депозити и аванси одобрени на банки	335,441	312,591
Кредити и аванси одобрени на комитенти	5,887,812	5,936,880
Финансиски вложувања наменети за продажба	86,897	119,177
Финансиски вложувања кои се чуваат до стасување	6,289,598	6,801,391
Други средства и побарувања по основа на камати	1,014,371	834,013
Основни средства	1,921,093	1,753,722
Вкупна активи	24,848,235	33,279,770
ПАСИВА		
Износи кои се должат на банки и на други финансиски институции	473,379	749,390
Депозити на комитенти	18,089,483	26,347,899
Обврски по кредити	1,977,646	2,073,124
Други обврски и пресметани камати	580,643	1,105,489
Резервација за потенцијални загуби	198,293	436,894
Вкупна пасива	21,319,444	30,712,796

	2002	2001
Капитал		
Акционерски капитал	3,602,220	3,783,042
Законски резерви	-	87,202
Посебен фонд	1,083	23,096
Загуба за годината	(74,512)	(1,326,366)
Вкупно капитал	3,528,791	2,566,974
ВКУПНО ПАСИВА И КАПИТАЛ	24,848,235	33,279,770
ВОНБИЛАНСНИ ОБВРСКИ	1,386,124	3,615,052

Одобрено од

Глигор Бишев
прв генерален директор

Константинос Братос
втор генерален директор

БИЛАНСИ НА СОСТОЈБА

Години што завршуваат на 31 декември 2002 и 2001(во илјади денари)

	2002	2001
Приходи по основа на камати	1,089,949	1,647,017
Расходи по основа на камати	(765,997)	(914,002)
НЕТО ПРИХОД ОД КАМАТИ	323,952	733,015
Приходи од надомести и провизии	550,701	522,909
Расходи од надомести и провизии	(62,169)	(89,180)
Позитивни курсни разлики (нето)	45,366	266,140
Други деловни приходи	881,585	615,548
ДЕЛОВНИ ПРИХОДИ	1,739,435	2,048,432
Потенцијални загуби по основа на ненаплатливост	(861,734)	(3,040,665)
Ослободување на резервации	570,312	1,114,729
Останати деловни расходи	(1,522,525)	(1,448,862)
ЗАГУБА ЗА ПЕРИОДОТ	(74,512)	(1,326,366)

ИЗВЕШТАИ ЗА ПРОМЕНите ВО КАПИТАЛОТ

Години што завршуваат на 31 декември 2002 и 2001(во илјади денари)

	Акционерски КАПИТАЛ	РЕЗЕРВИ НА БАНКАТА	ПОСЕБЕН ФОНД	АКУМУЛИРАНИ ДОБИВКИ/ЗАГУБИ	ВКУПНО КАПИТАЛ
Состојба на 1 јануари 2001	3,483,042	87,202	23,096	-	3,593,340
Загуба за годината	-	-	-	(1,326,366)	(1,326,366)
Нови акции издадени во текот на годината	300,000	-	-	-	300,000
Состојба на 31 декември 2001	3,783,042	87,202	23,096	(1,326,366)	2,566,974
Загуба за годината	-	-	-	(74,512)	(74,512)
Нови акции издадени во текот на годината	1,036,329	-	-	-	1,036,329
Покривање на загуба	(1,217,151)	(87,202)	(22,013)	1,326,366	-
Состојба на 31 декември 2002	3,602,220	-	1,083	(74,512)	3,528,791

ИЗВЕШТАИ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ

Години што завршуваат на 31 декември 2002 и 2001(во илјади денари)

	2002	2001
ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ		
Загуба за годината	(74,512)	(1,326,366)
<i>Усогласување на нето приходи со нето парични средства од деловни активности:</i>		
Амортизација	119,789	104,688
Загуби по основа на ненаплатливост на пласмани	861,734	3,040,665
Намалување/(зголемување) на пресметани камати и други побарувања	(1,280,693)	(2,159,127)
(Намалување)/зголемување на пресметани камати и други обврски	(524,846)	455,683
Платен данок на добивка	-	(3,098)
Вкупно усогласувања	(824,016)	1,438,811
<i>Нето парични средства добиени од/(користени за) деловни активности</i>	<i>(898,528)</i>	<i>112,445</i>
ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ИНВЕСТИЦИОННИ АКТИВНОСТИ		
Намалување на кредити на банки и комитенти	26,218	1,622,546
Намалување/(зголемување) на долгочочни хартии од вредност и вложувања	544,073	(2,855)
Набавка на опрема, нето отуѓувања	(287,160)	(450,939)
<i>(Нето парични средства добиени од/(користени за) деловни активности</i>	<i>283,131</i>	<i>1,168,752</i>

	2002	2001
ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ		
(Намалување)/зголемување на депозити	(8,534,427)	4,760,045
(Намалување) на користени кредити	(95,478)	(173,038)
Зголемување на акционерскиот капитал	1,036,329	300,000
<i>Нето парични средства добиени од/[користени за] финансиски активности</i>	<i>(7,593,576)</i>	<i>4,887,007</i>
Нето зголемување/[намалување] на парични средства и еквиваленти на парични средства	(8,208,973)	6,168,204
<i>Парични средства и еквиваленти на парични средства на 1 јануари</i>	<i>17,521,996</i>	<i>11,353,792</i>
<i>Парични средства и еквиваленти на парични средства на 31 декември</i>	<i>9,313,023</i>	<i>17,521,996</i>

ИМПРЕСУМ

Стопанска банка АД - Скопје
Годишен извештај 2002 година
издание на македонски јазик

Дизајн:
Публицис - Скопје
